

Monitoring
zrównoważonych
zamówień publicznych w Polsce

Aspekty społeczne w praktyce zamówień publicznych – wnioski z monitoringu Fundacji CentrumCSR.PL

Tadeusz Joniewicz

„Przyszłość społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych”

Warszawa, 3.12.2014 r.

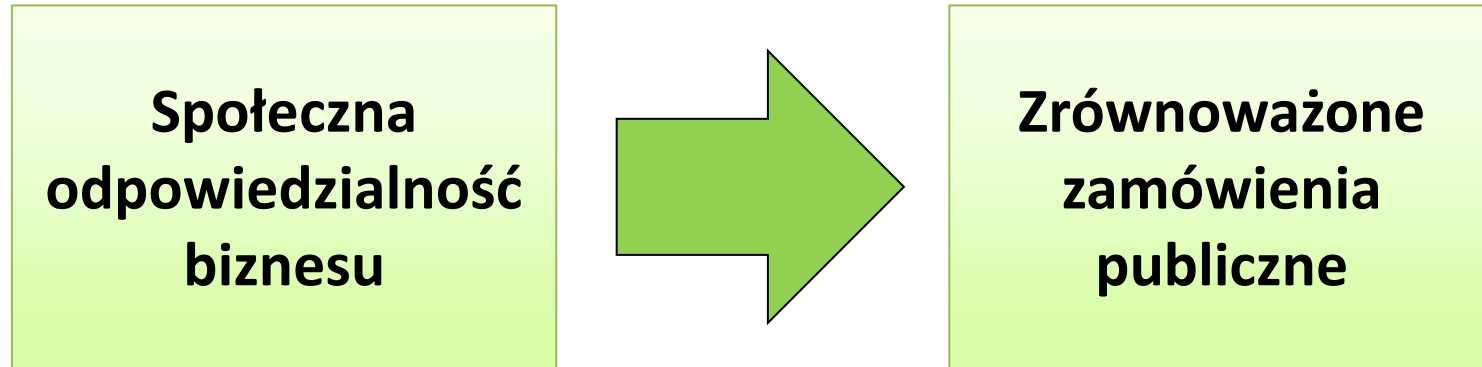

Projekt „*Wzmocnienie monitoringu zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce*” realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG

Projekt „*Procure IT Fair: Establishing a Workers’ Rights Consortium modelled organisation for sustainable public purchasing of electronics in Europe*” finansowany ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu EuropeAid

Dlaczego zamówienia są ważne?

Kto powinien dbać o zrównoważony rozwój?

- Firmy prywatne?
- Konsumenci?
- Instytucje publiczne?

Zrównoważone zamówienia publiczne jako narzędzie wpływu na wzrost społecznej i ekologicznej odpowiedzialności biznesu

Monitoring zrównoważonych zamówień publicznych

Fundacja CentrumCSR.PL w ramach 2-letniego projektu „**Wzmocnienie monitoringu zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce**” monitoruje stosowanie społecznie odpowiedzialnych i zielonych zamówień publicznych w 80 instytucjach publicznych w 5 polskich miastach – Warszawie, Katowicach, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu.

Zamówienia na:

- usługi ochroniarskie
- usługi cateringowe
- pielęgnację zieleni
- utrzymanie czystości
- roboty budowlane
- dostawy komputerów
- mebli
- środków czystości
- papieru

Monitoring zrównoważonych zamówień publicznych

Zwiększenie odsetka stosowania społecznie odpowiedzialnych i zielonych zamówień publicznych.

Kogo monitorujemy?

Naczelne i centralne organy państwowe

Instytucje będące wizytówką kraju,
odpowiedzialne za kwestie społeczne i
środowiskowe

Wyższe uczelnie

Uniwersytety, uczelnie techniczne i
ekonomiczne – europejscy liderzy w
stosowaniu ZZP

Urzędy miast i jednostki podległe

Instytucje odpowiedzialne za transport, rynek
pracy, opiekę społeczną, utrzymanie dróg,
pielęgnację zieleni

Urzędy marszałkowskie

Najwyższy szczebel organów władzy
samorządowej – wybieranej bezpośrednio
przez obywateli

Rezultaty monitoringu (lipiec – październik 2014)

Zamówienia sprawdzone pod kątem stosowania klauzul społecznych

Sprawdzonych ogłoszeń – 497

Klauzule społeczne – 1

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 17

Utrzymanie czystości

Sprawdzonych ogłoszeń – 34

Klauzule społeczne – 1

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 0

Utrzymanie zieleni

Sprawdzonych ogłoszeń – 15

Klauzule społeczne – 0

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 0

Rezultaty monitoringu (lipiec – październik 2014)

Roboty budowlane

Sprawdzonych ogłoszeń – 372

Klauzule społeczne – 0

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 13

Usługi cateringowe

Sprawdzonych ogłoszeń – 34

Klauzule społeczne – 0

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 0

Usługi ochroniarskie

Sprawdzonych ogłoszeń – 15

Klauzule społeczne – 0

Inne zamówienia społecznie odpowiedzialne – 3

Ministerstwo Środowiska

Przedmiot zamówienia: „Całodobowa ochrona gmachu Ministerstwa Środowiska przy ul. Wawelskiej 52/54 w Warszawie”, syg.: 197383-2014.

Zatrudnienie osób wykonujących usługę ochrony gmachu MŚ promowane jest poprzez zawarcie dodatkowych punktów za zatrudnianie na umowę o pracę oraz za zatrudnienie ich w pełnym wymiarze godzin (80% oceny cena, 20% oceny forma zatrudnienia).

Urząd Pracy m.st. Warszawy

Przedmiot zamówienia: „Świadczenie usług ochrony osób i mienia dla Urzędu Pracy m.st. Warszawy”, syg. 312756-2014.

Wymóg zatrudnienia pracowników w oparciu o umowę o pracę (art. 29, ust. 4, pkt. 4 ustawy Prawo Zamówień Publicznych: „zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia na roboty budowlane lub usługi, jeżeli jest to uzasadnione przedmiotem lub charakterem tych czynności”), został on wsparty zapisem w umowie: „Do każdej faktury VAT/rachunku, (...) Wykonawca dołącza oświadczenie, że: osoby wykonujące usługę dla Zamawiającego są zatrudnione przez Wykonawcę na podstawie umowy o pracę i Wykonawca nie zalega na ich rzecz z wypłatą należnego wynagrodzenia za poprzedni m-c.”

Wnioski i rekomendacje

Brak motywacji instytucji do wdrażania ZZP

Brak presji ze strony organów nadzorujących (rządu, UZP, sejmików wojewódzkich, rektora, prezydentów miast itp.),

Brak poczucia odpowiedzialności za osiągnięcie celów określonych w polityce publicznej.

Brak oczekiwań ze strony obywateli (studentów, mieszkańców miast itp.) - niskie zainteresowanie opinii publicznej.

Zaangażowanie kierownictwa instytucji (np. rektora, prezydenta miasta itp.),

Włączenie w debatę przedstawicieli biznesu i organizacji społecznych – praca z mediami.

Problem mitologizacji skomplikowania ZZP

Niejasne uwarunkowania prawne – obawa przed KIO, obawa przed zarzutami o preferowanie określonego wykonawcy.

Klauzule społeczne są nadmiernie skomplikowane, PZP jest skomplikowane itp

Zbudowanie kultury zrównoważonych zamówień publicznych.

Wyjście poza art. 22 p.2 i art. 29 ust. 4 p.1 PZP oraz GPP.

Wykreowanie mody na innowacyjność – promocja korzyści społecznych i wizerunkowych z realizacji ZZP.

Wnioski i rekomendacje

Brak spójnego podejścia do realizacji ZZP w obrębie jednej instytucji.

Jedne wydziały sporadycznie stosują klauzule społeczne lub/i środowiskowe – inne w ogóle nie.

Określenie polityk instytucji dot. ZZP (jak również zrównoważonego rozwoju), celów i priorytetów.

Zaangażowanie najwyższego kierownictwa instytucji (np. rektora, prezydenta miasta itp.), określenie celów, priorytetów itp.

Problem niskiej przystępności wiedzy z zakresu ZZP i niskiej skuteczności transferu wiedzy.

Nie jest prawdą, że brak jest wiedzy i materiałów.

Dopasowanie publikowanych materiałów do potrzeb instytucji, promocja prostych i sprawdzonych rozwiązań.

Współpraca międzynarodowa – europejskie konsorcja projektowe, ICLEI, miasta partnerskie.

Brak skutecznej polityki publicznej w zakresie promocji ZZP.

Brak realistycznych celów — wąsko rozumienia realizacja zaleceń Komisji Europejskiej.

Brak inicjatyw lokalnych i branżowych (np. samorządy)

Ewaluacja skuteczności działań podejmowanych przez instytucje promujące ZZP.

Zamówienia społecznie odpowiedzialne – co dalej?

- Przestrzeganie konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy
- Sprawiedliwy handel
- Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw

Urząd miasta Oslo: Wszyscy dostawcy muszą przestrzegać konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących wolności zrzeszania się, pracy przymusowej, dyskryminacji, pracy dzieci, albo zasad programu Narodów Zjednoczonych Global Compact

Sąd Okręgowy w Poznaniu: Po protestach sprzątaczek zatrudnionych na umowy zlecenie do sprzątnięcia budynku sądu, którym nie wypłacono wynagrodzeń: Sąd "nie pozostaje ze sprzątaczkami w żadnym stosunku prawnym".

Electronics Watch

Presja zamawiających na firmy produkujące komputery – sposób na poprawę warunków pracy w przemyśle globalnym.

Realia produkcji sprzętu elektronicznego:

- przymusowe nadgodziny
- niskie płace
- szkodliwe warunki pracy
- praca przymusowa

Electronics Watch – organizacja tworzona przez konsorcjum europejskich organizacji pozarządowych wspierająca Zamawiających i monitorująca warunki pracy w krajach rozwijających się.

Dziękuję za uwagę!

Tadeusz Joniewicz t.joniewicz@centrumcsr.pl

monitoringzpz.pl, electronicswatch.org

Projekt „Wzmocnienie monitoringu zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce”
realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG